

havde bevilget det meget omtalte Laan, forholdt jeg mig passiv og vilde ikke modfætte mig en saadan Afgjørelse. Men naar Folkethinget saaledes nylig har kunnet negte Forhandling af et Regjeringsforslag, der forelaa paa et meget billigere Grundlag for Statskassens Vedkommende, er det mig ikke rigtig klart og fatteligt, om Folkethinget nu kan gaa til Forhandling af et privat Forslag om den samme Sag, der kræver mange hundrede Tusinder mere af Statskassen, end Regjeringens Forslag krævede. Jeg vil i alt Fald i den Henseende se Leiligheden an.

Naar man skulde behandle dette Forslag med den Hensigt at fremme det videre, skulde man dog først og fremmest spørge sig selv: Hvilken Statsinteresse er der forbundet med dette Lovforslag? Jeg fornaar ikke at kunne opdage nogen. Jeg skjønner ikke, at Statsvellet, set fra noget Punkt, vil fremmes ved, at vi vedtage dette Lovforslag. Jeg er ogsaa overbevist om, at de Offre, som kræves fra Statskassen, afgjort ville vise, at Statsvellet kræver, at vi ikke gaa ind derpaa. Nu er jeg iøvrigt tilbøjelig til at tro, og det fremgik da ogsaa af den ærede Ordførers Fremstilling, at det heller ikke er navnlig i Statskassens Interesse, at dette Forslag bydes os. Uagtet der efter den givne Fremstilling er mangfoldige store Fordele for Statskassen ved at tage dette Lovforslag, har man dog, naar man samler Alt sammen, ogsaa fra de ærede Forslagsstillers Side, ekkjendt, at i Statskassens Interesse kan man ikke byde os dette Lovforslag. Men naar vi staa som Vogtere for Almenvellet, vil en benegtende Besvarelse af Spørgsmaalet, om det er stemmende med Statskassens Interesse at gaa ind paa Forslaget, efter min Mening have afgjørende Betydning for vor Stilling til Forslaget, og for mit Vedkommende nærer jeg ikke Tvivl om, at man maa svare benegtende paa det Spørgsmaal, om det er i Statskassens Interesse at gaa ind paa dette Forslag. Der kunde, uagtet en saadan benegtende Besvarelse maa gives, naturligvis være andre Forhold, andre Hensyn, Billighedshensyn o. L., der dog sammenlagte kunde veie op mod den Mangel paa Interesse, der var tilfælde for Staten med Hensyn til at gaa ind paa dette Forhold. Men disse Hensyn viner jeg ikke. Man henviser os til Selvtabets daarlige Stilling, specielt til de Privates og Kommunernes daarlige Stilling. Ja, mine Herrer! men for mig er det med Hensyn til Billighedsmomentet akkurat det Samme, som om man vilde henviser f. Ex. til Aktieselskabet for Kolindfunds Udtørrings daarlige Stilling eller Saltbækvigs eller Sikoriefabrikernes eller Luborgfabrikkens eller et større Skibsartsfabrics daarlige Stilling. Aktionærerne have i alle saadanne Tilfælde samlet sig om at fremme deres egne Interesser, men hvis det var lykkes dem at fremme disse, ville de naturligvis ogsaa indirekte være komne til at fremme Samfundets. Alle

disse Aktionærer have efter min Mening akkurat lige Krav paa billig Indbefømmen. (En Stemme: Det er ikke rigtigt). Naar et æret Medlem indvender saa sagte, at det ikke er rigtigt, ventier jeg det nærmere bevis. Disse Baner ere anlagte i en Egn paa en Tid, da Eggen ikke havde Krav paa nogen Opoffrelse fra Statskassens Side efter de almindelige Regler, vi da fulgte for Bevillingen til Baner. De gjorde deres Yderste for at faae dem, maaske en halv Memmesaalder, før de ellers kunde vente at faae dem efter den Udvikling, Baneanlagene i det Hele havde. De anlagde paa denne lille Strækning et langt større Antal Mil Jernbaner, end de ellers vilde have faaet paa denne Egn, i alt Fald ifølge Statens Interesse, og det paa en Tid, da der ikke var sat en Spade i Jorden for hele den store Del af Sjælland, der ligger Nord og Vest for en Linie fra Struer og Randers til Hjørring. I hele denne store Firkant var der ikke sat en Spade i Jorden for at staffe Jernbaner, og man er nu først begyndt der, efter at allerede for en Tid siden disse Baner vare anlagte paa den langt mindre Trekant, som der her er Tale om. Man gif ind derpaa, fordi der viste sig en saa stærk og levende Interesse paa disse Egne og Villighed til at bringe Offre for at faae en Bane. Saa gif man ind paa at yde meget betydelige Offre fra Statskassens Side til Anlaget af disse Baner. Men hvilket Exempel vilde det være, om man efter at have gjort dette Extraordinære for disse Baner nu bagester overtog Banerne, fordi de Paagjældende fortryde, hvad der er sket, da Forventningerne om Udbytte ikke have holdt Stik, medens de nu have naaet deres Maal at faae en Bane. Naar de nu komme og sige til os: „Tag nu Affære“, hvilket Exempel vilde det da være for andre Egne, som strømme ind med lignende Forlangender, om vi gif ind herpaa? Vi have under Forhandlinger om Jernbanefager her hørt fra den ærede Indenrigsministers Side, at, da den nuværende Regjering traadte til, havde den en Bunkeliggende paa en Mens Lykkelse eller, hvormeget det var, af Ansøgninger om Koncessioner, Løfter om Koncessioner og Alt det, der fulgte med den Jernbanesvindel, som vi havde i Mærene før 1875. Man havde intet andet Raad for at komme ud deraf end at bryde det gamle Princip og gaa over til at sige: De Baner, der skulle anlægges, anlægges Staten med Tilskud, som ere fikrede fra de paagjældende Egnes Side, hvorved de vise, at det er deres Alvor, at de ville have Banerne. Det var den eneste Maade, hvorpaa man kunde komme ud af den Svindel; derved holdt man ialtsald nogle Sneise af de Projektmagere, som løb og slede Trapper her og der, borte fra Autoriteterne (Munterhed) Ja, det var Tanken, det var Meningen, og Tanken er bleven udtalt tydelig nok haade fra Regjeringens Side og her i Salen. Men det kunde jo være muligt at Projekterne kunde tage en an-